

FACKTUELLT

SEKO post • Klubb Terminaler Stockholm

Nr 6/sept 1999

Terminal Stockholm delas

■ Riksnätschefen har - efter samråd med facken - beslutat att dela Terminal Stockholm i två delar: Stockholm Syd och Tomtebodas.

Alf Friman kvarstår som chef över Stockholm Syd. Arbetet med att rekrytera en chef till Tomtebodas påbörjas inom kort. Tidsplanen för genomförandet är ännu inte fastställt. Den lär också vara beroende av hur snabbt det

går att rekrytera Tomtebodaschefen.

Även facket delas

Beslutet kommer att få följder även för den fackliga organisationen. Det mesta talar för att Terminalklubben delas i två klubbar. En lämplig tidpunkt för det-

ta kan vara i samband med årsmötena i februari nästa år.

Läs mer i PO Brandekers kommentar till beslutet på sid 5!

Bonus - inga 12.000 men kanske någon tusenlapp!

Bonusfrågan har diskuterats under ett par års tid inom Riksnätet. Hösten 1997 var man nästan färdig med ett förslag, men av olika anledningar låg frågan nere under större delen av 1998 och en bra bit in på 1999. Under senvåren blev det plötsligt fart - facken glömdes nästan bort i brådskan! - och i början av juni spikades ett bonussystem som omfattar i stort sett all personal inom Nätet.

Läs mer på sidan 11!

Inplaceringarna i Syd - 6.0 på Richterskalan

Medan installationen av hårdvaran på Syd rullar på enligt plan (dock inte Navet!) och utan större problem, så pågår ett ständigt gräl om mjukvaran. Ska personalen på Syd delas upp i ett A- och ett B-lag? Se där en viktig fråga.

Och varför ska nattpersonalen tvingas på en arbetstidsförlängning?

Läs mer på sidorna 3 och 7 - 9!

Flaggan i topp när meddelandet kom: Tomtebodas blir egen terminal!

Terminalklubben på Internet:
<http://home.swipnet.se/terminalklubben/>

Ny SEKO-försäkring

Kompletterande tjänstegruppliv - vad är det?

För några veckor sedan fick alla SEKO-medlemmar ett brev med information om en ny grupplivs-försäkring. *Faktuellt* ger en kort bakgrundsbeskrivning.

■ SEKO har tecknat en kompletterande tjänstegrupplivs-försäkring (GF 14095) med Folksam. Försäkringen gäller fr.o.m. den 1 juli 1999. Den gäller i första hand för de medlemmar som är arbetslösa och har varit det så lång tid att efterskyddet i den tjänstegrupplivs-försäkring (TGL-P) man hade som anställd, upphört att gälla. Försäkringspremien betalas av förbundet och ingår således i medlemsavgiften.

Efterskydd

Försäkringen gäller fram till 65 års ålder och innehåller såväl grundbelopp (högst sex basbelopp) som barnbelopp och begravningshjälp.

För den som varit anställd i Posten gäller efterskyddet från Postens TGL-P i tre månader. Efterskyddet förlängs om man blir sjuk eller om man är arbetsökande:

- Vid sjukdom förlängs efterskyddet så länge sjukdomen varar

• Om man är arbetsökande förlängs efterskyddet lika länge som man varit anställd i Posten innan anställningen upphörde - dock längst i 24 månader. Det finns ytterligare regler kring efterskyddet som jag inte går närmare in på.

Det är först sedan detta efterskydd upphört att gälla som den nya försäkringen (GF 14095) träder in.

Komplement

Till sist: Observera att detta är ett komplement till den tjänstegrupplivs-försäkring som alla anställda i Posten har. Utöver det tjänstegruppliv man har som anställd, och utöver den nya kompletterande försäkring som denna artikel handlar om, kan man genom facket teckna - och själv betala för - ett extra gruppliv. Information om denna försäkring (GF 15000) finns på klubbens hemsida och i de broschyrer, som finns hos din sektion!

Det är denna sistnämnda försäkring (GF 15000) som innehåller inte bara en dödsfallsersättning, utan också kan ge ersättning (sjukkapital) vid långvarig sjukdom. Jag informerade kort om dessa regler i *Faktuells* sommarnummer. **OBSERVE-**

RA att den första förutsättningen för att få ersättning vid långvarig sjukdom är att du verkligen har försäkringen (GF 15000) i fråga!

Till sist en sammanfattning över aktuella grupplivs-försäkringar:

1. **TGL-P.** Du har som anställd en tjänstegrupplivs-försäkring (TGL-P) som arbetsgivaren betalar premien för. Denna försäkring kan ge upp till sex basbelopp plus barn tillägg. I pengar handlar det om maximalt 200-300.000 kronor till efterlevande.

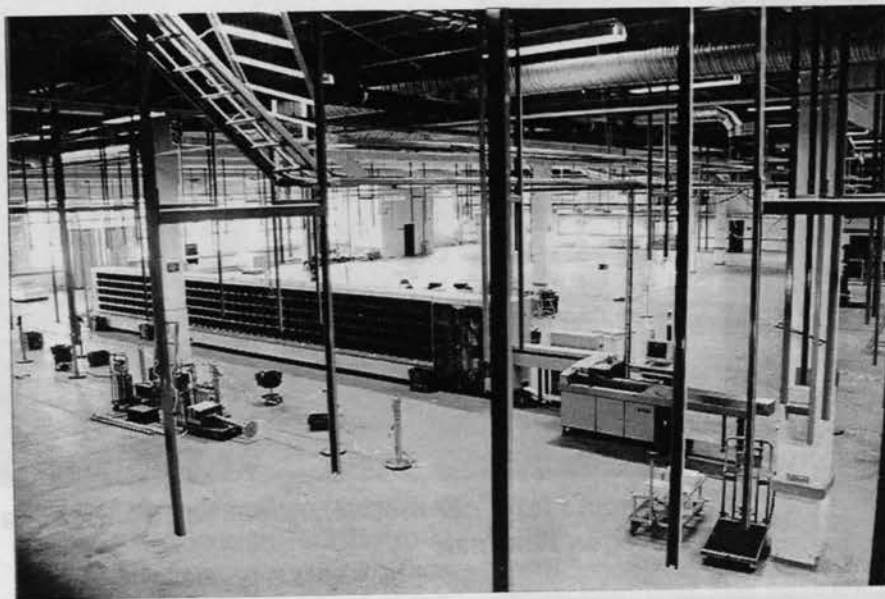
2. **GF 15000.** Du kan genom facket teckna en grupplivs-försäkring, som ger maximalt tre basbelopp eller drygt 100.000 kronor vid dödsfall.

Genom denna försäkring kan du också få viss ersättning (sjukkapital) vid långvarig sjukdom.

Du får själv betala premien för denna försäkring. Premien uppgår 1999 till 48 kr/mån.

3. **GF 14095.** SEKO har tecknat en kollektiv kompletterande tjänstegrupplivs-försäkring (GF 14095) för alla medlemmar. Försäkringen träder i kraft när efterskyddet i din tjänstegrupplivs-försäkring (TGL-P) upphört att gälla. Förbundet betalar premien för denna försäkring

Jan Åhman

Stockholm Syd 13 september kl. 12.00. "Enkel industristandard" - den första FSM:en på plats. I bakgrunden det blivande storkontoret i husets nordvästra hörn.

Mer om
försäkringar
och pensioner på
Terminalklubbens
hemsida!

Rast på natten? Javisst - men som måltidsuppehåll!

■ Över hela Europa diskuteras och genomförs arbetstidsförkortningar. I de senaste avtalsrörelserna har vi i SEKO avsatt pengar för att förkorta arbetstiden för vissa grupper. Sedan flera år tillbaka har tvåskiftare och nattpersonal 38- respektive 36-timmarsvecka. I det senaste avtalet kortades arbetstiden för dagtidare och kvällsdeltidare till 39 timmar/vecka.

Utöver 36-timmarsveckan har vi i Stockholm - och på flera andra terminaler - dessutom för nattpersonal tillämpat avtalets bestämmelser om att byta (obetalad) rast mot (betald) måltidsuppehåll. Enligt avtalet "gäller normalt" att rast byts mot måltidsuppehåll, när arbetspasset överstiger sex timmar och till mer än hälften är förlagt till kl 22.00 - 06.00.

Nattarbetsförbud

De förmånligare reglerna ska naturligtvis ses mot bakgrund av det generella nattarbetsförbud som finns i Arbetstidslagen. Detta förbud har tillkommit mot bakgrund av de hälsorisker som är förenade med nattarbete. Lagen är dispositiv och ger utrymme för undantag. Men priset har hittills varit att arbetsgivaren får bjuda på något för att kompensera de ökade riskerna.

Frågor

Nu vill ledningen för Terminal Stockholm fråga tidigare överenskommelser och införa rast i alla nattscheman. Som ett första steg har de beslutat att rast ska läggas ut i de nya schemana för Stockholm Syd.

Detta är så mycket mera anmärkningsvärt som arbetsgivaren kunnat

räkna hem stora rationaliseringsvinster i Stockholm under de senaste åren:

- Hemgångarna har tagits bort.
- 3-minutersuppräknings vid söndagstjänstgöring likaså.
- Tjänstgöringen vid storhelger som påsk och pingst har försämrats.
- Det nya brevnätet och dess maskinkoncept har inneburit att personalen har minskats med flera hundra enbart i Stockholm.

Vi vill också påminna ledningen om att den långa sjukfrånvaron ökar katastrofalt inom Riksnätet. Åtgärder av detta slag förbättrar inte hälsoläget bland personalen!

Ni talar annars om flexibilitet i arbetstidsförläggningen! Att lägga fast en rast i schemat innebär sämre flexibilitet än dagens system med måltidsuppehåll, som lättare kan anpassas till produktionens behov.

Känsligt

Ni borde också besinna att arbetsmarknadsläget har vänt i Stockholm. Ni har kört med oss under de svåra åren med hög arbetslöshet och ständiga problem för Posten. Nu handlar det om att ni ska behålla och värva ny arbetskraft! Och hur vill ni ha det under den känsliga igångsättningsfas som vi nu går in i på Stockholm Syd?

Förlora-förlora

Inom Riksnätet talas det numera om ett "vinna-vinna-koncept". Dvs. både arbetsgivare och anställda ska tjäna på de förändringar som genomförs. Vi har svårt att se att vi har vunnit något på den här affären. Frågan är dessutom om det inte i det långa loppet är ett förlora-förlora-koncept, där även ni kommer att stå som förlorare!

- Sist men inte minst så innebär Klaras flytt till Årsta ännu en stor rationalisering. I varje fall kalkylerar man med det!

Ingenting

Vilken del ska vi få av detta? Tydligt ingenting - istället ska vi betala ytterligare genom försämrade scheman!

Vi i SEKO:s Terminalklubb reserverar oss mot beslutet att införa rast i nattscheman.

Terminalklubben
SEKO post Stockholm

Utrikes småbrev till Arlanda

Stockholmsprojekt startar med facklig medverkan • Frågetecken kring maskinköpet

■ Utrikes styrelse fattade den 26 februari i år ett beslut att ta hem småbrev och sortera dem maskinellt på Arlanda.

Beslutet gäller de 160-180.000 ankommande utrikes småbrev som idag fr.a. sorteras på Tomtebodas. Storbreven och klumpen ska även i fortsättningen sorteras maskinellt av Riksnätet, förhoppningsvis på Tomtebodas.

Delprojekt Stockholm

Arbetet med att genomföra beslutet drivs inom Utrikes i det s.k. Bulangprojektet. Där ingår även representanter från Brev Riksnätet. Fackligt är numera förutom SEKO:s Utrikesklubb även Terminalklubben i Stockholm representerad (genom undertecknad) vid delprojektledarmötena. Ett nytt *Delprojekt Stockholm* startas i dagarna. Projektet ska hantera de frågor som måste lösas i samråd mellan Utrikes och terminal Stockholm när volymerna förs över till Arlanda.

Christer Behnke är projektledare. Från arbetsgivarsidan inom Terminal Stockholm kommer bl.a. Åke Andersson, Peter Andersson samt Ann Thyren att arbeta i projektet. SEKO:s deltagare blir Bertil Carlsson och Marie Pettersson, båda Tba Små.

Stort håll

Ur facklig synpunkt blir naturligtvis personalkonsekvenserna en viktig fråga. Vi har ju redan tidigare framfört vår uppfattning att även i detta

fall bör grundprincipen vara att "personalen följer volymerna". Med tanke på hur arbetsmarknadsläget f.n. utvecklas i Stockholm kanske detta inte blir det största problemet. Vad som däre-

Även klockan protesterar.

"Riksnätet i tiden", heter det. Men på Tomtebodas går klockan alltid 20 minuter efter. Hur kan det komma sig? Är det därför att cheferna på plan 3 vrider tiden tillbaka med sina formatennheter?

mot helt säkert kommer att bli ett problem är det stora håll som uppstår i eftermiddags- och söndagstjänstgöringen när dessa utrikesvolymerna försvinner från huset på Pampas. Man bör därför inom Riksnätet i Stockholm undersöka möjligheterna att styra över annan produktion till Tomtebodas. Jag skriver "Riksnätet" eftersom vi kanske inte längre har något "Terminal Stockholm", när genomförandet blir aktuellt.

Helst en ny

Utrikes vill av naturliga skäl helst köpa in en ny Siemens GSM av IRM-typ som ingår i brevresningsanläggningarna. Dvs i princip samma anläggning som vår BRM men utan trumma och culler. Eftersom det är trångt på Arlanda tänker man sig dock att lägga staplarna i GSM:en ovanpå varandra, fyra rader med 24 staplar i varje. Projektets styrgrupp beslutade emellertid den 30 augusti att man också ska utreda möjligheten att överta och anpassa/bygga om en av Riksnätets maskiner. Det handlar om att Utrikes skulle överta en Siemens från Årsta, som i sin tur skulle få en av Tomtebodas Alcatel-GSM.

"Begagnat-alternativet" kan bli billigare, men frågan är om det motsvarar Utrikes krav på storlek och funktioner.

Tidsplan

Tidsplanen är beroende av vilket maskinalternativ som väljs. Blir det en ny maskin så är leveranstiden för denna 11-14 månader från beställning, beroende på om man köper till en vågfunktion eller inte. Det skulle innebära att volymerna flyttas över till Arlanda om tidigast ett år. Blir det en bättre begagnad Årsta-maskin så kan det gå något fortare.

Nästa styrgruppsmöte i projektet hålls den 1 oktober. Senast vid detta datum bör vi veta vilket tidsperspektiv det handlar om.

Jan Åhman

**Alltid senaste
nytt på
Terminalklubbens
hemsida!**

Tomteboda fyller 18... ...och blir myndig

■ Beslutet att dela upp Terminal Stockholm i Årsta och Tomteboda samt att rekrytera en terminalchef kommer inte som en överraskning. Antagligen så kan ett antal Stockholmspostisar förlika sig med den tanken. Inget är än så länge bestämt om tidtabell. Vilka delar av terminalkontoret ska till Tomteboda, hur ska samordningen mot kunder ske, hur göra med värdet, biltransporten osv?

Konsekvenser blir det även inom facket; förmodligen kommer klubben att delas och ett antal möten hållas i fråga. - men det är en bagatell i sammanhanget

Mack The Knife?

Riksnätchefen har sagt att han lutar åt externrekrytering. Från SEKO har vi deklarerat att vi inte har något emot att använda 'headhunting' som ett delmoment i processen. Internsökning samt annonsering ska dock komplettera. Vi vet att flera gäddor lurar i vassen. Fast - räcker det med att vara 'gädda'? Frågan inställer sig vad det är man rekryterar till. Dagsläget är 'chef för Tomteboda¹⁾', men - till stor del beroende på hur starten för Årsta utfaller - Arlanda väntar bakom hörnet.

'Tomteboda' hyser även paket- och Giroverksamhet. Vilket beslut kommer Posten Logistik (=paket/åkeriet) att fatta mot slutet av månaden? Kommer man att köpa annan utrustning eller finns det mer avancerade planer? Hur påverka detta oss som arbetar för Brev? Hur påverkas byggandet av Navet/ ombyggnaden av spårhallen? Kan Klaras spårhall nyttjas under 2000? När blir det klart med Klaras försäljning?

Robotniki

Som sagt - det är inte alldeles lätt att idag tala om vad en kommande Tomteboda-chef kommer att få syssla med? Kommer Riksnätet att transportera mera post på tåg eller köpa nya flygplan? Finns det möjligheter att lokalisera Stockholms gruppcentral till Tomteboda ifall Logistik flyttar?

Många fler frågor kan ställas angående

Tomtebodas framtida öde. En sak är säker: ska vi inom facket säkra arbetsplatser så gäller det att bevaka projekt inom alla affärsområden! Samverkan mellan koncernfacket i Posten och klubbarna måste förstärkas. Varje felinvesterad miljon kan föra med sig att arbetsgivaren ytterligare vill rationalisera bort tre och en halv årsarbetare.

Framtidsfrågor

Men framtidsfrågor handlar inte bara om ekonomisk räntabilitet. Eftersom terminalverksamhet inte bara handlar om robotar är frågor om lokalisering och arbetsresor/-tider av väsentlig betydelse.

För anställda som inte vill flytta med till Arlanda kanske betänketiden snart tar

slut? Men - om Tomteboda blir kvar? Inga lätta val för en postis idag - den saken är i alla fall klar.

Världens mitt?

Postkoncernens beslut att flytta huvudkontoret mot Tba höjer naturligtvis status för Tomteboda. Den terminal som kommer att ligga närmast cheferna. Hur kul blir för den nya chefen med Nilsson, Alerfeldt och Grabe tittandes över axeln. Kul att fylla körkort Tba och grattis!

PO Brandeker

¹ chef för Brevterminalen för att vara mer precis

PRESS STOPP! PRESS STOPP! PRESS STOPP! PRESS!

Krutrök över Pampas!

Sekosektion Tomteboda brev stora har den smärtsamma plikten att meddela att Stockholms sista oformaterade fäste har fallit.

Den första september rullade formathökarna in med sina bepansrade brevresningsmaskiner och intog större delen av plan tre. Rotationsgerillan (ROG) uppges ha lidit svåra förluster, men det finns ännu inga uppgifter om döda eller sårade. Tre års stridigheter nådde sin kulmen den sjuttonde augusti då Formatistpartiet (FOP) ensidigt bröt överenskommelsen, från den tjugotredje juni, om att även fortsättningsvis rotera på samtliga maskiner i unionen.

Nattsoldater

Enligt nyligen bekräftade uppgifter lyckades dock en liten klick nattsoldater undkomma raketerna och fly upp på plan tre och en

halv, där de nu har forskansat sig. På grund av den svåra torkan, som orsakar stor förnödenhetsbrist, väntas gruppen dock inte kunna hålla ut särskilt länge. En talesman för formathögern säger sig vara helt övertygad om att den sista frihetskämpan kommer vara infångad senast den första oktober, innevarande år.

Då blir alla lika inför...

Taaaaim is on our said...

När jag sakta lämnar Pampas i den ljumma septemberkvällen hörs en vemodig stämma sjunga; "Taaaaim is on our saaid. Taaaaim is on our saaid o yes it is..." osv.

På slagfältet: Inge Sved

Logistikens framtid på Tomtebodan?

■ En stor del av plan 2 på Tomtebodan upptas av Logistikens stora paketsorteringsmaskin, PSM. Här sorteras ca 40.000 paket per dygn. Eller *per natt*, kanske man ska säga, eftersom så gott som alla de 140 anställda arbetar em-kväll och natt.

-- Maskinen är 15 år gammal och behöver uppgraderas, säger *Sten-Åke Laurén*, chef på Tomtebodan Logistik sedan juni i år.

-- Den klarar bara paket upp till 20 kilo medan kunderna i allt större utsträckning

Sten-Åke Laurén, Tomtebodan Logistik

skickar försändelser som väger upp till 30 kilo. Dessutom har vi det alltför trångt med dåliga interna flöden.

Hur ska det lösas?

-- Vi utreder två olika alternativ.

Det första alternativet innebär att vi stannar kvar i Tomtebodan - vi trivs bra här och Tomtebodan har bra kommunikationer - men bygger om lokalerna och maskinen. Ett problem med detta alternativ är var vi ska sortera våra paket under ombyggnadstiden.

Det andra alternativet går ut på att vi bygger nytt norr om stan och investerar i en ny maskin. Då kan vi sortera på Tomtebodan under byggtiden.

Anledningen till att vi som arbetar

inom Brev här på Tomtebodan blivit så intresserade av era planer, är ju att de direkt påverkar vårt Navet-projekt.

-- Ja, vi måste samordna våra beslut med Brev-Riksnätet och det planerade omlastningsnavet. Om vi flyttar ut så frigörs stora ytor som kan användas både för navet och annan verksamhet inom Brev. Om vi å andra sidan blir kvar så måste vi bl.a. lösa de problem som idag uppstår när flödena kring vår PSM och Brevs KSM krockar.

Beslutet om Navet-projekt har senarelagts i väntan bl.a. på er utred-

ning. Hur ser tidsplanen ut?

-- Jag räknar med att det kommer ett preliminärt beslut i oktober.

Till sist. Vi har hela bangården utanför fönstret. Använder ni järnvägen?

-- Nej, vi kör allt på lastbil. Det togs ett beslut om det för några år sedan, och såvitt jag vet så finns det inga planer på att ändra beslutet.

Jan Åhman

Pensionsstiftelsens affärer

Tomtebodan och Årsta sålda

■ När Postens pensionsstiftelse bildades 1997 förde Posten över en stor del av sina fastigheter till stiftelsen. Det innebar samtidigt att så gott som samtliga av stiftelsens tillgångar blev placerade i fastigheter. Fastigheter kan tyckas vara en säker placering men bedöms inte riktigt så i de här sammanhangen. Räntebärande papper (obligationer och liknande) anses som den mest säkra placeringen. Stiftelsens strävan har därför varit att sälja av fastigheter och istället placera pengarna i räntebärande papper och till en mindre del i aktier.

Deutsche Bank

Nu har turen kommit till våra terminaler. I början av juli sålde stiftelsen Tomtebodan och Årsta samt ytterligare sju brevterminaler och dessutom sex paketterterminaler. Köpare är ett konsortium som består av Deutsche Bank (äger 50% i det nya konsortiet), försäkringsbolaget SPP (40%) samt Öh-

mans fastighetsfond (10%). Priset uppgår till 2,4 miljarder. Klaraterminalen ingår inte i försäljningen, den kommer senare att säljas separat. De nya ägarna tillträdde den 16 augusti. Fastigheterna kommer att förvaltas av Celexa, ett dotterbolag till SPPs fastigheter.

Centralposthuset

De fastigheter som nu kvarstår i stiftelsens ägo är förutom Klara terminalen Centralposthuset i Stockholm (hur länge?!), Göteborg och Malmö.

Efter försäljningen av terminalerna är stiftelsens tillgångar placerade i

- räntebärande papper - 80 %
- fastigheter - 12 %
- aktier - 8 %

Jan Åhman

Jag beskrev pensionsskulden och stiftelsen utförligt i Faktuellt nr 1/1999. Den artikeln finns tillgänglig på Terminalklubbens hemsida.

Navet - en postal långbänk

Bakgrund

Navet är tänkt att fungera som

- spårhall för den järnvägsanknutna posthanteringen i Stockholm
- central för uppsamlingsortering av B-klump inlämnat i 10-19 området
- omlastningsenhet med ALO-ALA för kundsorтерade sändningar

Ett genomförande av Navet medför om- och tillbyggnader i och kring nuvarande spårhall/fjärrbilska på Tomtebodan.

Beslutsunderlaget var klart våren -98 men tyvärr var kostnaderna kraftigt underskattade, varför projektet lades på is. Eller om man så vill: pengarna räckte bara till projekt Syd!

Nystart

Under våren -99 har ett något bantat Navetprojekt studerats och även friska pengar tillkommit. Den sista augusti var arbetsgruppernas arbete med "Navet light" klart. Återstoden är dock inte så enkel att endast beslut om byggnaden återstår! Tvärt om så har nya komplikationer tillkommit.

Oklarheter

- Kommer den nye fastighetsägaren att bedöma Navet som en tillräckligt lönsam investering!
- Logistikens utredning om framtida lokalisering i Stockholmsområdet. Lämnar man Tomtebodan kan Navetfunktionerna mer än väl rymmas i befintliga lokaler på plan 2. (Flyttar Logistik ut så finns goda möjligheter att helt stoppa stolligheterna med

SYD-projektet och istället samlokalisera *all* postsortering i Stockholmsområdet till Tomtebodan: projekt "Solna Ban"!).

- En smärre komplikation är räddningsförsöket för Syd med att återigen studera "grönsaksspåret" - en utomhuskaj i närheten av partihallarna. Ett genomfört "grönsaksspår" tar givetvis bort en del underlag för spårhallen på Tomtebodan.

Bygge

Med ovanstående komplikationer i åtanke kan kanske beslut och upphandling vara avslutad i november. Det är Terminalklubbens uppfattning att Navet måste byggas, både för arbetsmiljön och produktionens krav!

Guy Bodén

Närmare och närmare nya Årsta

Under en varm och ansträngande sensommar reser sig många frågor :

- Varför alla dessa övertider ?
- Varför ManPower ?
- Varför övertid för nattpersonalen ?
- Varför klarar inte ledningen av personalplaneringen ?

Skapa klarhet

Hur skapas klarhet, information och uppmuntran till personalen under denna tid och i höst?

Kunden och kvaliteten står i centrum, enligt vår ledning. Personalen och arbetsmiljön är lika viktiga faktorer för att lyckas med detta - hävdar vi envist i facket och skyddsombuden.

Öppen dialog

Därför tågade vi in hel- och deltid-sanställda styrelserepresentanter och skyddsombud till ledningen på Små / C 5 Klara för att föra fram personalens kritik och undran. Vi är gärna med på att finna och skapa lösningar - men då gäller en öppen och förtroendefull kontakt och dialog.

Visa oss uppgifter om personal och produktion.

Informera snabbt personalen när det är kritiska moment i produktionen.

Förklara omedelbart när och varför övertid måste vidtas.

Sök gemensamt skapa alternativa lösningar i stället för tvingande övertider.

Dåligt klimat

I nya organisationen kommer laget och sorteringschefen att gemensamt kunna skapa arbetsformer och planering. Kullkasta inte denna tanke genom ett dåligt klimat före Årsta. Här får ledningen vara mycket varsam - det gäller att kunna gå in i nya organisationen med positiva ansatser, inte sant?

Snart är vi en - om än mycket stor - arbetsplats i Årsta. Till dess arbetar vi fortfarande många kvar i Klara och vill gärna minnas dessa epok med gott humör. I dagarna väntar var och en närmare besked om inplacering i framtidens postterminal. Då ska ytterligare frågor kunna besvaras och utredas.

Ulf Ericsson
SEKO Klara Små/C 5

Guy Bodén är vice ordförande i Terminalklubbens styrelsen och ordförande i Sektion Tba Stora Brev.

Dåliga, mycket dåliga rådgivare!

Det ekonomiska läget i Sverige ser betydligt bättre ut än vad många svartmålare tänkt sig. Det är lättare att få jobb inom Stockholmsområdet och vi har märkt att till och med bemaningsföretagen (ManPower m.fl.) har svårt att få tag på folk. Det blir därför än mer viktigt att föra en långsiktig personalpolitik.

Posten Brev drar fortfarande det tunga lasset inom Postkoncernen. Även om en omstrukturering av koncernen är förestående, så kommer rationaliseringsstrycket att kvarstå. Vilket betyder att man ska tänka sig för flera gånger när man 'rationaliserar'. Då är det en klar fördel om arbetsgivaren lyssnar på facket.

Nya Årsta

är ett rationaliseringsprojekt inom affärsområde Brev som heter duga.

sagt omfattande och en förståelse finns för att ett visst tålamod är på plats.

Nu kommer dock ett antal åtgärder som höjer adrenalinhalten. 'Personal utvecklingsprogrammet' är en sådan. Hanteringen av inplaceringar är ett annat exempel. Fler finns.

Dåligt närminne

Posten har fått ett antal nya chefer som inte fostrats under någon generaldirektör. Posten har också gått med i SAF. Hur det nu kom sig så råkade avtalsparterna ut för en gigantisk miss under senaste avtalsrundan - det s k fridagstilläggsfiaskot. Har man glömt bort den oron som då spred sig inom terminalerna? Onödig energi och onödiga resurser fick sättas in för att hitta en nödlösning på problemet. Terminals anställda var på väg mot

nomföra 'förändringar' på arbetstids- sidan som förmodligen bara leder till nackdelar för båda parter. Posten kommer att förlora på det och nattarbetarna likaså. 'Rast på natten' har man även på andra terminaler sägs det. Visst, men vem vill ha det!

Andra rådgivare!

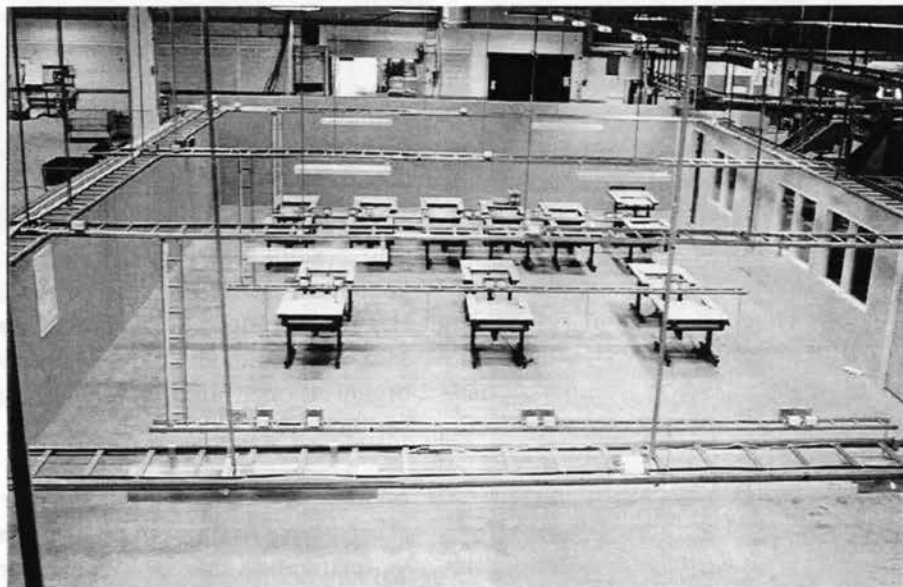
Arbetsgivaren verkar inte inse hur pass het potatis arbetstidsfrågan är inom Nätet. Det må vara hänt. Men att införa dessa 'förändringar' inför starten av Stockholm Syd visar på mycket dålig förståelse. Alf Friman, du borde ha lyssnat på andra rådgivare. Eriksson- eller SAF-takter leder inte alltid till framgång. Kolla med Nokia¹⁾ och blås till reträtt i frågan!

PO Brandeker

PO Brandeker är ledamot av Terminalklubbstyrelsen och ordförande i SEKO:s företagsråd inom Riksnätet.

¹⁾ Ett mycket intressant försök med arbetstidsförkortning genomfördes inom Nokia Däcktillverkning.

"Enkel industristandard" - Det provisoriska videorummet på plats.

Bara genom att spara in hyran för Klara tjänar Brev åtskilliga tiotals miljoner kronor. Flytten till Årsta står nu inför dörren. Många arbetstagare har haft ett antal frågor och synpunkter men avvaktat hösten med obeslötta känslor. Flyttprojektet är minst

barrikaderna. Arbetstidsfrågor har inom sorteringsverksamheten en helt annan förankring än inom andra kollektiv i Posten.

Trots detta så går nu arbetsgivaren ut och tar ett ensidigt beslut om att ge-

På
Terminalklubbens
hemsida
finns fler
bilder från
Stockholm Syd
- dessutom i färg!

Inplaceringarna i Syd - 6.0 på Richterskalan

SEKO:s ståndpunkt genom hela Sydprojektet har varit att man vid inplaceringarna inte får behandla delar av personalen på ett sämre sätt än övriga.

Vi har framhållit att vi inte accepterar vad vi kallar ett A och B lag. Detta har man från arbetsgivarhåll inte velat lyssna på och av förklarliga skäl gått som katten kring het gröt. Redan i våras skrev vi i *Faktuellt* om denna problematik och påtalade då det vi uppfattade av arbetsgivarens intentioner mellan raderna.

Selen kopplad

Innan sommaren startade processen med inplaceringarna där jag, Janne Gebring, Owe Olausson och Anders Viksten deltog från SEKO:s sida.

Redan då framlade vi vår syn på de kriterier som vi ansåg skulle gälla och i vilken prioriteringsordning dessa kriterier skulle graderas. Vår syn framgår av nedan uppställda ordning.

1. Egna önskemål
2. Anciennitet (Tjänsteålder)
3. Beakta så att ingen enhet blir helt tömd på kompetens
4. Beakta könsfördelning
5. Beakta åldersfördelning

En tur ut i landet

När så semesterbestyren är överständna och selen är kopplad får vi ta del av ett antal listor som arbetsgivaren totat ihop. Dessa listor bjuder oss ett visst huvudbry då vi inte känner igen något av vår prioritering. Vår tveksamhet ventileras med Terminalchefen och

kontakter tas med handläggare, vilken bekräftar våra farhågor. Ånyo framför vi våra åsikter, dels på inplaceringssordningen och dels på vår syn på lika behandling. Vi talar dessutom om att vid olika behandling kommer vi att kräva inplacering efter LAS-tid dvs. den tid som skulle gälla vid en övertalighet. När detta når Terminalchefens öron (When shit hits the fan) blir några av oss kallade till diskussion, en diskussion som börjar med att Stockholmsposten tar sig en tur ut i övriga landet, men som slutar med ett antal konstruktiva lösningar. Lösningar som t.ex. att försöka jämna ut tvås-

kiftslistorna mellan enheterna och att i samma mån öppna upp för arbetsvariation mellan enheterna för att uppnå en mer rättvis och likartad inplacering.

Konsekvenser

Vad kan nu detta få för konsekvenser för personalen?

Eftersom listorna i sådana fall kommer att förändras på tvåskift kan ju ett scenario bli att de som sökt tvåskift måste få en chans att söka om efter nya premisser och preferenser. Ett scenario som vi förespråkar.

Allt detta skakande skulle kunna ha undvikits om man inte haft så förtvivlat bråttom och framför allt om man hade lyssnat till vad SEKO framhållit genom hela processen. En process som vi för övrigt anser vara dåligt skött.

Nya kontakter

Nya kontakter har tagits och en process kring ovan nämnda frågeställningar har kommit igång.

Det vi för tillfället åstadkommit är en acceptans för en högre vikarieprocent, acceptans för en servicepool, utökning av Företagspostens tvåskiftslag och möjlighet till individuella listor inom produktionsbehovet. Dessa åtgärder kan förhoppningsvis ge fler en plats i den ordinarie organisationen (En plats i solen).

Vi har också ställt krav på att få fram tjänsteålderslistor enligt LAS för att kunna kontrollera inplaceringarna i den delen.

Stockholm Syd: Somliga hamnar på solsidan...och andra i skuggan - om arbetsgivaren får som han vill.

Janne Gebring

Bonusförhandlingarna:

"Bra kvalitetspremie utslagen av sämre bonus"

■ Undertecknad slutförde förhandlingen för SEKO om den bonus som nu införs i Riksnätet. Anledning till min närvaro i förhandlingen var främst att jag tidigare under 1997 deltagit i en arbetsgrupp med ett antal terminalchefer. Den arbetsgruppen skulle lägga ett förslag på bonus som skulle höja kvalitén i Riksnätet - **Kvalitetspremie**.

Långbänk

1998 lade gruppen fram ett förslag för beslut. Det förslaget innebar att en anställd kunde få sammanlagt 3000 kr för tre centrala och tre lokala kriterier, exempelvis x % i huvudtur. Varje kriterie skulle ge 500 kr (6x500=3000). Anrättningen var väldigt smaklig, emedan det skulle bli kvartalsvisa avstämningar och skulle man då missa ett kvartal (125 kr) kunde man ändå få tillgodoräkna sig de övriga. Dessutom var budgetresultatet utan betydelse för Kvalitetspremien då "...en höjning av kvalitén också genererar framförallt minskade kostnader, men i förlängningen även höjning av intäkterna." som arbetsgruppen skrev. Det fanns även tankar på att om man klarade resultatet skulle ytterligare pengar tillföras.

Nåväl, Postens ledning drog beslutet i långbänk. På terminalkonferensen hösten 1998 frågade jag Riksnätetschefen Bertil Nilsson vad som hänt. Han svarade då inför alla terminalchefer och SEKO-deltagare att senast våren 1999 skulle något hända. Nu visade det sig att Brevledningens ville att budgetresultatet måste ingå för att få bonus, därför infördes inte Kvalitetspremien vilket säkert flera terminalchefer inte applåderade.

Överraskande

Utdelningens serviceområden beslöt överraskande att införa bonus 1999. Det fick Riksnätet att vakna till och raska på med en egen modell. Det blev så snart att facken inte var med enligt medinflytandeaftalets intentioner. Tack vare kamraterna i SEKO's Företagsråd Jan-Eric Rönnqvist och P O Brandekers vakna sinne så hakades SEKO och de andra facken på. Därför

står det i förhandlingsprotokollet att Posten här erkänner att facken skulle varit med tidigare. (Företagsrådet har Bertil Nilsson som motpart)

Brådskan att komma till beslut om bonus kanske bäst visar sig i att, som en annan artikel i *TerminalFaktuellt* visar, att Riksnätet skulle behöva gå 240 milj kr plus för att få ut maxbeloppet 12 000 kr! Det var väl så att Posten inte tänkte på (?) att man har en policy om att bara 25 procent av förbättring kan utgå i bonus innan förhandling.

Hög kvalitet

I ursprungsförslaget till bonus 1999 fanns faktiskt tankar om att budgetresultatet inte skulle påverka bonus för de andra delarna, men det försvann tråkigt nog. SEKO underskattar inte betydelsen av att företaget går bra ekonomiskt, men Posten borde inte heller underskatta värdet av en hög kvalitet. Men att sedan bara kunna få ut 25 procent av resultatförbättringen är något som SEKO inte är överens med Posten om. Det har Posten centralt ensidigt bestämt. Den minnesgode kanske kom ihåg försöket att få ett kollektivavtal om bonus för ett par år sedan. Men det blev ingenting av med detta. SEKO ansåg det meningslöst att komma överens när Posten ville att högst 25 % av resultatförbättring skulle delas ut till de anställda och **att chefen lokalt enväldigt skulle bestämma om bonus skulle utgå, antingen man klarade de bestämda målen eller inte?!**

Realistiska mål?

I förhandlingen 1999 tillkom att vård av sjukt barn räknas som närvarotid. Dessutom bestämdes att man hade rätt till eventuell bonus om man varit anställd t o m tredje kvartalet 1999. Så var det inte i ursprungsförslaget. För de tre terminalerna i Stockholm finns fastlagda mål. Återstår att se vad projekt SYD med maskinflytt o s v får för konsekvenser. SEKO är ju överens med Posten om att införa denna bonusmodell, vi fick ju också igenom en del viktiga justeringar. Att bara 25 procent kan utgå i bonus är ju inget som

Riksnätet har bestämt. SEKO har alltid kämpat för att medlemmarna skall få ta del av den vinst man genom sitt arbete är med och skapar. Om det är i pengar, arbetstidsförkortning eller andra mervärden får situationen och medlemstrycket avgöra. De fastlagda målen som skall överträffas, har SEKO inte en chans att bedöma om de är realistiska. Målen bestämda mellan respektive terminalchef och Riksnätet redan inför 1999. Om kraven är för högt ställda = liten eller ingen bonus, kommer detta att slå tillbaka på ledningen för Riksnätet.

60 miljoner?

Det troligtvis goda resultatet för 1999 beror bl a på att volymerna inte har minskat som väntat. Prognos kan vara bedräglig, men t o m juli låg Riksnätet på 60 milj kr plus. Det skulle kunna betyda max 3000 kr per heltid. Men då återstår ju att se hur t ex decembers jultrafik går. Vad man med nuvarande modell kan se inför år 2000 är att det inte lär bli så mycket att dela ut i bonus. Att gå med 60 milj plus 1999 är ju trevligt, men kan ju också tydas som att budgeten var felaktig. Tyvärr lär utrymmet för år 2000 inte vara lika bra. Dessutom kommer i skrivande stund larmrapporter om Postens försämrade resultat för hela koncernen. Men parterna skall ju utvärdera bonusen inför nästa år. En Kvalitetspremie kunde ju ha gett lika mycket för år 1999, plus att de

fanns en modell med ytterligare pengar om resultatet också klarades!

Micke Täll

PS SSM, KSM, IRM ingår inte, då de maskinlagen skall utvärderas ytterligare innan målen fastställs. DS

Micke Täll är ledamot av Terminalklubbs- och avdelningsstyrelserna.

Riksnätet inför bonus

Inga 12.000 kr men kanske någon tusenlapp i bonus för 1999

Bonusfrågan har diskuterats under ett par års tid inom Riksnätet. Hösten 1997 var man nästan färdig med ett förslag, men av olika anledningar låg frågan nere under större delen av 1998 och en bra bit in på 1999. Under senvåren blev det plötsligt fart - facken glömdes nästan bort i brådskan! - och i början av juni spikades ett bonus-system som omfattar i stort sett all personal inom Nätet.

■ Bonussystemet gäller för all personal inom Riksnätet. Samtliga huvudterminaler samt serviceterminalerna i Hässleholm och Borlänge omfattas. Hässleholm ingår i Malmös resultat och Borlänge i Uppsala.

Även personalen vid Riksnätets centrala administration omfattas liksom de som jobbar åt Riksnätet vid Arlanda. För dessa

grupper utgår ett genomsnitt av den bonus som utgår till samtliga anställda vid terminalerna.

Personalen vid e-Brev-Produktion omfattas inte av denna bonusmodell.

Villkor

Följande krav gäller för att bonus ska utgå:

1. Lönsamhet

För att bonus överhuvud taget ska utgå så måste Riksnätet som helhet visa ett bättre resultat än budget. Uppfylls inte detta villkor så utgår inte heller någon bonus för övriga kriterier.

Högst 25 procent av Riksnätets resultat överbudget får delas ut i bonus.

Exempel. Riksnätets resultat enligt budget ska i år uppgå till - 213,3 miljoner. Minussiffran kan verka litet konstig, men den beror på den interna redovisningen

inom Posten: intäkterna bokförs på ett håll och kostnaderna på ett annat. För att bonus ska utgå måste alltså Riksnätets resultat visa ett lägre minus än de 213,3 miljoner som budgeterats för 1999. Låt oss anta att resultat blir så bra som 60 miljoner (-153,3 istället för -213,3). I så fall avsätts *maximalt* 15 miljoner. Om vi till sist räknar med att vi är ca 5.000 årsanställda inom Riksnätet så blir det max. 3.000 kr/anställd i bonus för 1999 (60 milj * 25% / 5000 = 3.000).

NB! att detta är maxbelopp. 3.000 kronor i bonus i det här exemplet förutsätter att ens terminal uppfyllt alla delkriterier (se nedan!).

2. Max 12.000 kr.

Om det nu skulle gå så bra för Riksnätet att "vinsten" skulle uppgå till flera hundra miljoner så finns det ytterligare en spärr i systemet. Till en enskild anställd får sammanlagt högst ett tredjedels basbelopp

Mål	Andel av bonus	Max bonusbelopp	Exempel ¹⁾	Beräkningsgrund
Lönsamhet	20,0 %	2 400 kr	600	Riksnätet ska ha överträffat budgetmålet
Kvalitet	25,0 %	3 000 kr	750	Terminalens tidhållning in i Riksnätet ska vara lägst 90 %. Samma mål för alla tre Sthsterminalerna, mäts varje terminal för sig/alt. gemensamt (inte klart).
	10,0 %	1 200 kr	300	Terminalens kodningsandel i GSM för brev ska vara lägst: Tba 74 %, Klara 80%, Årsta 82%
	10,0 %	1 200 kr	300	Terminalens kodningsandel i GSM för ekonomibrev ska vara lägst: Tba 84 %, Klara 88%, Årsta 89%
	20,0 %	2 400 kr	600	Terminalens FFK (= Försenade Försändelser till Kund) ska vara högst: Tba 400, Klara 325, Årsta 400 /per miljon försändelser
Nöjda kunder	5,0 %	600 kr	150	Terminalen ska ha uppnått målet för TSI Företag (TSI = TerminalServiceIndex = nedbrutet NöjdKundIndex): Tba 61,9, Klara 60,2, Årsta 64,0.
	5,0 %	600 kr	150	Terminalen ska ha uppnått målet för TSI Privat: Tba 69,7, Klara 63,3, Årsta 70,3.
Personal som trivs	5,0 %	600 kr	150	Svarsfrekvens i ViP-mätningen ska vara lägst 65 %. Gemensamt mål för alla Sthsterminalerna.
SUMMA	100,0 %	12 000 kr	3 000 kr	

¹⁾ = Enligt förutsättningarna i exemplen i artikeln. Dvs. att 1999 års resultatförbättring uppgår till 60 miljoner.

utgå i bonus, för 1999 innebär detta att högsta bonusbelopp kan uppgå till 12.000 kronor. Det är en utopisk siffra eftersom ett sådant belopp förutsätter en resultatförbättring på 240 miljoner (= resultat för 1999 skulle uppgå till + 26,7 istället för - 213,3!).

3. Delkriterierna

När det maximala bonusbeloppet för året fastställts för Riksnätet ska en rad delkriterier uppfyllas.

Delkriterierna är olika värda och uppgår till en viss procent av maxbeloppet.

• Lönsamhet

Lönsamhetskriteriet ger 20% av maxbeloppet.

Exempel. Om vi fortsätter på exemplet ovan så skulle lönsamhetskriteriet i det här fallet ge en bonus på 600 kr ($3.000 * 20\% = 600$)

• Kvalitet - Nöjda kunder - Personal som trivs

Dessa moment består i sin tur av flera underkriterier. Vilka dessa är och hur mycket de kan ge i bonus framgår av tabellen härintill. Som synes anses respektive terminalers tidshållning mot övriga terminaler för närvarande vara den viktigaste frågan.

Vilka mål som gäller för Stockholmsterminalerna framgår av tabellen.

NB! att ingenting utgår för dessa kriterier om inte lönsamhetskriteriet uppfyllts!

Här gäller också "allt eller intet". Uppfyller man de mål som gäller för *tidshåll-*

ning, kodningsandelar, etc. utgår i år den bonus som anges i tabellen. Om man *nästan* klarar målen, men inte når riktigt ända fram, så blir det noll - och om man skulle vara extra duktig så blir det inte mer för det!

Exempel. Om någon av våra terminaler (förhoppningsvis alla!) klarar alla de uppsatta målen så skulle årets bonus uppgå till 3.000 kr (se exemplet i tabellen). Om man däremot missar exempelvis tidshållningen mot övriga nätet så stannar bonusen på 2.250 kr ($= 3.000 - 750 (3.000 * 25\%) = 2.250$ kr).

Övriga villkor

• Bonusgrundande tid är närvarotid (dvs när man faktiskt är i tjänst), facklig tid, vård av sjukt barn samt semester. Det innebär att olika tjänstledigheter inte berättigar till bonus - och inte heller när man är sjuk.

Till deltidare och timanställda utgår bonus med proportionell andel av bonusbeloppet för heltidare.

• För att få bonus för 1999 måste man ha arbetat inom Riksnätet i minst tre kvartal under 1999.

• Posten betalar arbetsgivaravgifter på bonusen. Bonuslönen är inte semestergrundande och bonusbelopp lägre än 50 kronor betalas inte ut.

Blir det bonus i år?

Bonussystemet börjar gälla med omedelbar verkan, vilket innebär att 1999 års resultat kan resultera i bonus. Utbetalning sker i så fall tidigast mot slutet av första

kvartalet nästa år.

Om det blir någon bonus för i år? Tja, det vet man ännu inte. Parterna är överens om att under 4.e kvartalet göra en avstämning av det ekonomiska läget och förutspåningarna för bonus för 1999.

Bonusläget för våra terminaler redovisas i särskild tabell.

Vad säger facket?

SEKO har centralt (liksom de övriga facken) ställt sig bakom beslutet att införa bonus.

Jan Åhman

Medlemslånen

Räntan på medlemslånen uppgår fr.o.m. den 1 juli till **7,01% (effektiv ränta 7,2%)**

Bilkkreditens ränta är **6,01% (6,18%)**.

Du söker Nordbankens medlemslån genom att ringa **020-45 12 66** eller genom att gå in på Nordbankens hemsida: www.nb.se.

Sidor på Nätet

Förutom terminalklubbens hemsida så har två av sektionerna egna hemsidor på Nätet:

- Sektion Tomtebodas Företagsposten med adress: hem1.passagen.se/sekotbaf
- Sektion Tomtebodas Små/C5: home.swipnet.se/sekotbasmac5

Egen sida?

Har du en egen hemsida? Vi lägger gärna ut en länk till den på Terminalklubbens och/eller sektionernas hemsidor! Maila till Terminalklubben så fixar vi det! Mailadressen finns på vår hemsida.

Och så här ligger vi till....

(jan - aug 1999; målet inom parentes)

	Tba	Klara	Arsta
Lönsamhet	??? - beräknas på hela Riksnätet		
Tidshållning	92,9 (90,0)	90,2 (90,0)	88,9 (90,0)
Kod GSM - A	74,3 (74,0)	78,6 (80,0)	83,1 (82,0)
Kod GSM - B	81,4 (84,0)	86,7 (88,0)	86,2 (89,0)
FFK	713 (400)	419 (325)	255 (400)
TSI Företag	66,0 (61,9)	60,2 (60,2)	67,0 (64,0)
TSI Privat	73,0 (69,7)	67,0 (63,3)	73,0 (70,3)
Vip - svar	57,0 (65,0)		

Postens delårsrapport:

Nollresultat vid vägs ände?

■ Postens rörelseintäkter under första halvåret i år uppgick till ca 12 miljarder - ungefär samma siffra som motsvarande period 1998. Vinsten däremot krympte från 444 miljoner till 30 miljoner. Då är ändå de realisationsvinster som fastighetsaffärerna med pensionsstiftelsen genererade förra året (436 miljoner) borträknade. Årets resultat har belastats med 190 miljoner för "förtida pensioner, avgångsvederlag samt engångskostnader". Till "engångskostnaderna" får väl antagligen förlikningsersättningen (beloppet hemligt) till CityMail hänföras. Exklusive dessa "merkostnader" skulle resultatet ha uppgått till 220 miljoner. Det är en halvering av vinsten jämfört med föregående år.

Sprängt sönder

Resultatet för de olika delarna inom koncernen framgår av tabellen härintill.

Det är inga trevliga siffror! Sammantällningen visar att det fortfarande är Brev som bär upp koncernen. I varje fall med den interna prissättning som sker i företaget.

Mycket talar för att vi nu är framme vid vägs ände. Halvårsrapporten kan sägas sätta siffror på det jag skriver om postpolitiken på annan plats i tidningen (*En dubbelbottnad varning från EU-kommissionen*).

Avregleringspolitiken börjar ge avsedda resultat. Den har sprängt sönder Posten så att vi i praktiken har flera olika "företag i företaget": Brev/Utrikes, Logistik samt Postgirot är de stora. Försäljning ska ju serva de andra delarna i Posten men eftersom dessa inte vill ha/inte har råd att betala för ett gemensamt ansikte utåt så syns problemen tydligast där. I synnerhet när det som skulle vara "egen" verksamhet består av underbetalt legoarbete åt Nordbanken.

Politiska beslut

Det är medvetna politiska beslut - regeringarnas färg har inte spelat någon större roll - som i första hand har lett fram till dagens situation. Det finns också allvarliga strukturella förändringar som påverkat utvecklingen, mest Försäljning och Postgirot, men den politiskt beslutade avregle-

ringpolitiken har betydtt mest. Än finns - tack vare personalens uppoffringar - en riktäckande brev-, betalnings- och lättgodsservice.

Dyrare

Servicen fungerar i vissa avseenden redan sämre idag än vad den gjorde före avregleringen, men framför allt har den blivit dyrare för privatkunder och andra "mindre" kunder. De styrande planerar nu att gå vidare i samma riktning. De har inget intresse i

	Intäkter jan-jun 99	Resultat jan-jun 99	Resultat jan-jun 98
Brev	7 371	666	875
Logistik	1 744	-77	-71
Utrikes	1 147	10	48
PostNet	116	-28	-11
Postgirot	1 903	33	114
Försäljning	1 844	-532	-445
Postfastigheter	250	56	53
Reavinst			436
Gemensamt	1 522	-98	-119
Koncernintern försäljning	-3 979		
SUMMA	11 918	30	880

Åtgärdsprogrammet

Huvudkontoret flyttas till Tomtebodda!

Postens koncernstyrelse beslöt den 9 september om åtgärder som på sikt sägs spara 500 miljoner. Konsultkostnaderna ska minskas, 150 administratörer ska bort och (det låter som ett aprilskämt!) huvudkontoret flyttas till Tomtebodda. (Brev har ju redan tidigare beslutat att flytta till fd Polis-skolans lokaler vid Tomtebodda.)

■ Frågan om Postgirots framtid liksom kontorsnätet kommer att behandlas vid ett extra styrelsemöte den 28 september. "Eftersom vi ska koncentrera oss på logistikmarknaden skall vi i första hand titta på en försäljning av Postgirot", säger Grabe i en intervju i SvD. Regeringen ska ha besked om hur Posten ser på saken senast 10 oktober. Hela kontorsnätets framtid är osäker efter detta och andra uttalanden i samband med att åtgärdsprogrammet offentliggjordes. "Vi

lämnar nu helt den finansiella sektorn som blivit olönsam", lyder ett av Grabes uttalanden. Om detta innebär att alla bankaffärer ska upphöra vid postkontoren, eller om det är ett utspel i de förhandlingar som pågår med Nordbanken om ett nytt avtal, lär visa sig inom kort.

Renodlas

Brev och Logistik nämns i allmänna ordalag: i pressmeddelandet liksom i olika uttalanden hänvisas till att "styrelsen har redan tidigare beslutat att Postens verksamhet ska renodlas och fokuseras på att utveckla meddelande- och logistikmarknaderna".

Till sist: aprilskämtet! Avsikten är faktiskt att inom två år flytta ut hela den centrala administrationen till Tomteboddaområdet! En arkitektävling kommer att utlysas för de om-, ny- och tillbyggnader som behövs.

/JA

att Posten ska få fortsätta som "ett Posten"; ett samhälleligt "servicecenter" för brev- paket och betalningstjänster.

Kvar i Posten?

Därför kommer Postgirot med största sannolikhet att säljas till privata intressen. Det har man redan skaffat sig fullmakt för. Det handlar ju trots allt *också* om att ge profitörerna det de vill ha! Posten Försäljning kommer att hårdhänt skäras ner, så fort som möjligt. Koncentrationen kommer - säger Grabe - att ske kring brev och paket. Men vad är det som säger att Logistik blir kvar i Posten? Och när det gäller brevservicen kan man konstatera att EU:s direktiv om posttjänster ålägger Sverige att upprätthålla en viss kvalitet på denna - men direktivet säger inte att det är Posten som ska sköta den.

Jan Ahman

På Terminalklubbens hemsida finns alltid aktuellt och utförligt material om postpolitiska frågor. Inklusive länkar till pressgrannar - inom och utom Posten!

Vinnare

av de biobiljetter för två, som var förstapriset för den som fyllt i Magnus Sommarkryss rätt, blev Rodrigo Acuna Lopez, Klara Stora/Klump.

Andrapriset, en SEKO-ryggsäck, gick till Birgitta Johansson, Årsta. Grattis!

Faktuellt nr 6/99

Redaktör:
Jan Ahman

Terminalklubben:
Klara • 781 56 60
Tba • 781 76 14
Årsta • 781 58 67

Postgirot säljs ut

■ Riksdagen gav som väntat regeringen rätt att "förändra verksamhetsinriktningen" för Postgirot AB. Beslutet, som fattades den 3 juni, innefattar också rätt att sälja ut företaget.

Skrivningarna i propositionen och utskottets betänkande, måste tolkas som att det är en försäljning det handlar om.

Samtliga partier

Samtliga partier i riksdagen stödjer beslutet. Moderaterna bifaller naturligtvis förslaget i en partimotion, men de ville att det dessutom redan i samband med riksdagsbeslutet skulle antas en tidsplan för försäljningen. De yrkade dessutom på att köpeskillingen vid en försäljning skulle öronmärkas för investeringar i vägnätet. Riksdagen avstog motionens yrkanden.

Postledningen välkomnar i ett uttalande riksdagens beslut.

SEKO:s koncernråd uttalade sig i frågan tidigare i våras. Koncernrådet tog inte ställning till vilket av de tre alternativ som nämndes i regeringens

proposition (ingen förändring, utveckla bankaffären i egen regi, försäljning) som är bäst. Samtidigt betonar man att oavsett vilken lösning som väljs så måste den också omfatta Postens kontorsnät. Koncernrådet påpekar också att den fortsatta behandlingen av betalserviceutredningen och statens ansvar för den riksäckande kassaservicen självklart också påverkar Postgirot och postkontorsnätet.

Intensifierade

Till sist så utlovade man intensifierade "politiska kontakter för att därigenom försäkra oss om att Postgirots och postkontorsnätets framtid får en seriös behandling som leder till en positiv lösning för Posten och framför allt för våra medlemmar".

Jan Ahman

På Terminalklubbens hemsida finns länkar till propositionen och betänkandet liksom till Postens pressmeddelande. Där finns också SEKO:s koncernråds uttalande, vilket publicerades i sin helhet i Faktuellt nr 4/1999.

1400 kr i inlösen för gamla hyrdatorerna

■ Efter lång tid har Posten äntligen bestämt sig för ett pris för den som vill köpa loss sin "gamla" hyrdator. Det som var klart sedan tidigare var att priset skulle bli max 1400 kr.

Olika rykten

Sedan fanns ett rykte om olika priser beroende på vilken prestanda man hade på datorn. Processorerna skiljer mellan 100 - 133 MHz och hårddiskarna 850 MB - 1,7 GB. Så blev det inte, utan alla erbjuds att köpa loss för ett pris: 1400 kr.

Marknadpriset

Det är marknadpriset som styr och även skattemyndigheten. Sätts priset för lågt beskattas man för mellanskillnaden. Den som har haft en skrivare i sitt paket har betalat 14400 kr i hyra under 36 månader + 1400 kr i köplöspris. Summa 15800 kr.

Källa: SEKO post Östras förenamliga hemsida,
www2.seko.se/ostra/post

Posten och CityMail förlikades

■ Posten och CityMail nådde den 1 juli en förlikning, som innebär att båda parter avskriver de krav man rest mot varandra.

Netto är det Posten som får betala till CityMail; hur mycket avslöjas inte. Man kan dock utgå ifrån att CityMail fått en avsevärt mindre summa pengar än de nära 300 miljoner som man krävde i den senaste stämningen.

CityMails aktie sjönk med 10 procent efter beskedet (men har stigit igen så att den nu noteras i årshögsta, det spekuleras om ett utländskt uppköp - 1999-09-12).

Det var i samband med bolagsstämman i slutet av april i år som CityMail annonserade nya anspråk mot Posten. I en stämningensansökan till Marknadsdomstolen yrkade man på ett skadestånd på 296 miljoner för 1996-97. Skälet angavs vara förluster som bolaget ansåg sig ha lidit genom det sätt som Posten ursprungligen aviserade sina zonprislistor.

Zonprislistor

Frågan om zonprislistorna har varit en följetong som pågått under flera år. Redan 1995 aviserade Posten att man ville införa lägre priser för vissa typer av försändelser inom geografiskt begränsade områden. Den nya prislistan var ett självklart svar på CityMails rusingplockande och syftade till att förbättra Postens konkurrenskraft på de största orterna i landet.

Genom en utdragen process där såväl Konkurrensverket som Marknadsdomstolen och Stockholms Tingsrätt varit inblandade förhindrades Posten att tillämpa den nya prislistorna ända fram till den 11 november 1998, då Marknadsdomstolen i en dom gav Posten rätt att tillämpa geografiskt differentierade priser. Den nya prislistan började tillämpas fr.o.m. den 1 april i år.

Ett sista krav?

Nu ska ingen tro att CityMail gav upp bara för det. I domslutet fanns skrivningar som kritiserade Posten för det sätt som man ursprungligen presenterat listorna och kalkylerna bakom dem. Detta tog CityMail fasta på och lanserade sitt sista (??) skadeståndskrav mot Posten. Man skulle ta advokatfirman Vinge till hjälp

för att driva saken i Marknadsdomstolen.

Kylde ner

Kanske var det advokaterna som kylde ner CityMailcheferna eller också var det hela en bluff från början till slut. I så fall ett högt (i varje fall dyrt - advokater är inte billiga) spel som uppenbarligen gett en viss utdelning. Hur mycket man fått från Posten är än så länge hemligt; förhoppningsvis sipprar det ut så småningom. Troligen rör det sig inte om några

större summor. (Eller också är det så, som en skämtare föreslagit, att CityMail utlovats de 10 procenten som Alerfeldt vill lägga ut på entreprenad?!)

I sak är det hela mycket sorgligt. Såväl CityMail som zonprislistorna är (skämda) frukter av avregleringspolitiken. Någon ska ju i slutändan betala de rabatter som det handlar om. Gissa vilka!

Jan Åhman

CityMail: Ökad omsättning och minskade förluster

■ CityMails omsättning uppgick under första halvåret 1999 till 192,1 miljoner, en ökning med 22,7 procent jämfört med samma period föregående år. Resultatet förbättrades från - 29,4 till - 14,7 miljoner under samma period. Soliditeten sjönk dock från 52,7 till 27,4 miljoner. Anledningen är att bolaget fortfarande går med förlust och inga nya medel har tillförts genom nyemissioner eller liknande.

Bolaget redovisar inga volymer i halvårsrapporten. Däremot anges att produktiviteten fortsatt att öka till ca 1.000 per CityMan och dag. Antalet årsanställda uppgår till 960, en ökning med 50. Nu framgår det inte av rapporten om man använder samma begrepp i båda fallen, och vad som menas med *per dag* men om vi antar att ca 900 av de anställda sysslar med utdelning så skulle det innebära att företaget i snitt distribuerar ca 900.000 försändelser per dag (som jämförelse kan nämnas att Stockholmsterminalerna spridningsorterar ca 1,5 miljoner A-brev och ca 0,6 miljoner B-brev per dag).

Förlikningen

Förlikningen med Posten träffades under andra kvartalet. "En viss positiv nettoeffekt har uppkommit under andra kvartalet", heter det i rapporten. Dock går det inte att läsa ut vilken summa det rör sig om. SvD spekulerar den 16/8 i att "ersättningen (som Posten betalat CityMail) inte kan ha uppgått till mycket mer än 50 miljoner".

Snittintäkten per försändelse ökade med 2,5 procent och förväntas öka ytterligare under resten av året. Man planerar att sänka personalkostnaderna genom förändringar i utdelningsschemana. Förändringarna kommer att genomföras under fjärde kvartalet, efter "vederbörliga fackliga förhandlingar", som det står i rapporten.

Bolaget planerar fortsatt expansion i Göteborg och Malmö genom utdelning till ytterligare 600.000 hushåll. Den 4 oktober startar hemleverans av paket i Storstockholm i samarbete med ASG Direct.

Optimistisk chef

VD Bror Anders Månsson är mycket optimistisk i sitt slutord. Bolaget tycks ju vara på väg mot ett nollresultat. Men också utvecklingen på den svenska och internationella postmarknaden glädjer honom. "Den nya lagstiftningen, förlikningen med Posten samt tillkomsten av en ny ledning i Posten har inneburit att våra relationer till svenska Posten nu normaliserats på ett hälsosamt sätt", skriver han. Bror Anders Månsson tycks också läsa samma publikationer som *Faktuellt*s redaktör och med gillande citerar BAM de uttalanden från Hubert Ungerer, som jag kommenterar i min artikel på annan plats i *Faktuellt* (En dubbelbottnad varning...)

"Inför kommande internationella förändringar står Sverige och CityMail som enda fungerande exempel på hur en avreglerad postmarknad fungerar", skriver BAM, och avslutar med: "Grunden är lagd för internationell expansion. Nu står vi redo att skörda frukterna av våra investeringar".

/JÅ

Maskinerna ställer posten

I Danmark är maskinell finställning redan verklighet

Chefer och fackliga representanter från terminalerna i Stockholm, Göteborg och Malmö besökte i augusti Köpenhamn. Danskarna ligger, även i ett internationellt perspektiv, långt framme med maskinell finställning av Posten. Därför gjordes ett besök på Köbenhavns Postcenter, den stora sorteringsterminalen i centrala Köpenhamn, för att titta litet närmare på deras upplägg. *Jan Åhman* rapporterar.

■ Våra terminaler har under den senaste treårsperioden genomgått en enorm omvandling. Efter ett sekel med manuell sortering har vi på bara ett par år ställt om hela produktionen till en i huvudsak maskinell bearbetning av försändelserna.

Den explosionsartade utvecklingen av datatekniken är en förutsättning för denna utveckling. På ett decennium har det blivit praktiskt och ekonomiskt möjligt att bygga upp och snabbt kommunicera med de stora databaser, som är grunden för dessa maskinsystem.

Brutal omvandling

Men dessutom - och lika viktigt - har den allt hårdare konkurrensen på världsmarknaden drivit fram de ekonomiska och politiska förändringar som gjort denna snabba - brutala - omvandling av postproduktionen nödvändig. På världsmarknaden - den kapitalistiska världsmarknaden -

finns inget vinna-vinna koncept; här handlar det om att vinna eller försvinna.

Därför genomförs även i grunden vettiga förändringar i många avseenden i perverterad form. Folken driver utvecklingen framåt för att få det bättre och skapar maskiner som underlättar arbetet och ger förutsättningar för ett rikare liv; tacken blir arbetslöshet, hårdare arbetstempo, enformigare arbete, en snabbare utslitning. Så går det så länge man inte tar hela makten!

Nu var det inte meningen att det här skulle bli en politisk-ekonomisk artikel, men jag tror att man bör ha dessa förutsättningar i bakhuvudet när man diskuterar maskinkoncepten och lednings- och arbetsorganisationen kring dem. Utvecklingen har gått oerhört snabbt och det finns starka grundläggande motsättningar

inbyggda i den. Det sätter naturligtvis också sin prägel på de diskussioner som förs på våra arbetsplatser: på golvet såväl som i sammanträdesrummen!

□□□

När brevresningsmaskinerna mot slutet av det här året har installerats i Riksnätets samtliga terminaler (utom Karlstad), återstår ett sista stort maskinprojekt, *finställningsmaskinerna*. Vad det handlar om är att maskinellt finställa små/c5 för att därigenom spara in tid i brevbärarnas förarbete.

Sverige ligger i täten när det gäller maskinell utrustning för brevresning och sortering av små, stora och klumpförsän-

Förklaringar....

GSM = De sorteringsmaskiner som vi kallar för GSM (GrovSorteringsMaskin) heter i Danmark (och internationellt) OCR (Optical Character Recognition).

SSM = StorbrevsSorteringsMaskin. Danskarna använder än så länge inte SSM. I Danmark betecknar man storbreven "C4" och internationellt kallas de "flat letter"

FSM = FinSorteringsMaskinerna kallas i Danmark för BCS (Bar Code Sequencing). Vi använder ju FSM till spridningssortering ner på blocknivå. I Danmark används FSM både till spridning/ankomssortering och finställning. Vilken typ av maskin som kommer att användas i Sverige - och vad den då kommer att heta - avgörs i det nystartade projektet.

Finställning = I Danmark kallar man finställningen "setter". Man *setter* (ställer) posten. Internationellt heter det sequencing.

Videokodning. Den offline videokodning som genomförs i samband med

finställning blir mer avancerad än den som vi idag utför i uppsamlingen. Förutom den "standard mode", som går ut på att knappa in rätt postnummer och några variabler till, använder danskarna ytterligare fyra *mode*:

- *Vejmode* - här gäller det att knappa in ett vägnamn och i förekommande fall också husnummer, som OCR:en inte kan läsa själv.
- *Husnummer* - man knappar enbart in rätt husnummer
- *Selektionsmode* - det gäller att välja mellan föreslagna gatunamn och/eller adressater.
- *Exception mode* - med uteslutningsmetoden väljer man fram rätt alternativ. En något mer invecklad variant av föregående mode.

Eftersom man ska kunna knappa in exempelvis gatunamn krävs förutom "kodningstangentbordet" även ett tangentbord med bokstäver.

En "chefs-kodare" (*supervisor* säger danskarna) avgör hur många skärmar som ska arbeta i ett visst mode.

delser i uppsamling och spridning. I finställningen ser det litet annorlunda ut. Flera länder, bl.a. två av våra nordiska grannar, Danmark och Finland, har redan finställningsmaskiner i skarp drift, som det bru-

samt 5 FSM (NEC) för finställning. All storbrevs- och klumpsortering sker än så länge manuellt. I postöppningen har man två BRM (NEC) av något enklare modell än våra BRM.

I hela Danmark finns 9 brevterminaler samt en utrikesterminal.

Terminalen är organiserad i fyra nivåer på ett liknande sätt som våra terminaler: terminalchef, produktionschefer, lagledare ("produktionsledere" på danska) och produktionspersonal. Produktionsmässigt är terminalen indelad i fem produktionsenheter: Direktinlämning (som ligger på plan 3), Postöppning (plan 3), Små/C5 ("standardbrev" på danska, finställningen tillhör Små/C5; plan 4), Storbrev/klump samt Tidningsavdelning.

Vackra trägolv

På Standardbrevsavdelningen (Små/C5) finns det 9 lagledare samt två "kandidater", som man kallar dem. Man planerar att införa ett system med självstyrande grupper eller "team" med 15 - 30 personer i varje.

Man arbetar antingen dag, kväll eller natt. Tvåskiftarna har två veckor med dagvakt och en vecka kväll. Dessutom har man många kvällsdeltidare med små åtaganden.

Arbetsmiljön påminner i mycket om vår med stora sorteringshallar, mycket maskiner, buller och hårda golv. Däremot hade

man lagt in samma eleganta (och praktiska!) trägolv runt öppningsbanden och vågarna. Likaså hade man fräst ner betongen och lagt i en mjukare golvbeläggning både vid inmatningsplatserna och längs maskinerna vid GSM och FSM.

□□□

Danskarnas målsättning med den maskinella finställningen av små/c5 är att 85 procent av dessa försändelser ska levereras färdigställda till brevbäraren. Idag hade man nått upp till ca 50 procent i Köpenhamn. I Danmark utgör små/C5 ca 80 procent av de försändelser som en "normalbrevbärare" delar ut. Då förstår man att produktionssystemet får konsekvenser på brevbärarkontoren...

I Danmark har man valt att lokalisera finställningen till sorteringsterminalerna - både maskinsorteringen och videokodningen. Systemet infördes i hela landet i april i år.

72 videoterminaler

Idag finställs ca 300.000 försändelser på Köpenhavns Postcenter. När systemet är i full drift räknar man med ca 725.000 försändelser. Till det förfogar man över 6 GSM (samma sex som används i uppsamlingen) och 5 FSM (BCS på danska). GSM:arna är AEG/Siemensmaskiner; de nya FSM:arna har man däremot köpt av

Lönar det sig?

Lönar det sig att finställa posten maskinellt?

Danskarna angav inga siffror, men självklart räknar de med att det ska löna sig. Än gör det inte det, det framgick också. Det går åt mycket tid för videokodning.

I den förstudie som svenska Posten genomförde förra året nämndes som exempel att 15 minuters kortare arbetstid per dag för brevbäraren innebär en besparing på 118 miljoner per år.

Alcatel påstår i sin marknadsföring (*Post-express*, juni 1999) att kostnaden för finställning uppgår till ca 11 procent av den totala kostnaden för att distribuera ett brev. Med maskinell finställning sjunker kostnaden - enligt Alcatels kalkyl - till knappt en procent!

kar heta i de här sammanhangen. Det kan därför vara av intresse att titta litet närmare på de system som redan tillämpas i andra länder.

□□□

I Danmark finställer man fr.o.m. april i år små/c5 brev maskinellt i hela landet. I Köpenhamn är produktionen förlagd till två terminaler, Köpenhavns postcenter, den stora sorteringsterminal som ligger i anslutning till Hovedbangården i centrala Köpenhamn, och till brevterminalen i Tåstrup i sydvästra Köpenhamn.

Nio brevterminaler

Köpenhavns postcenter uppsamlingsorterar ca 1,1 miljoner brev och spridnings- och ankomstsorterar ca 450.000 brev/dygn. Dessutom finställer man idag ca 300.000 brev. Till detta kommer tidningar och reklam.

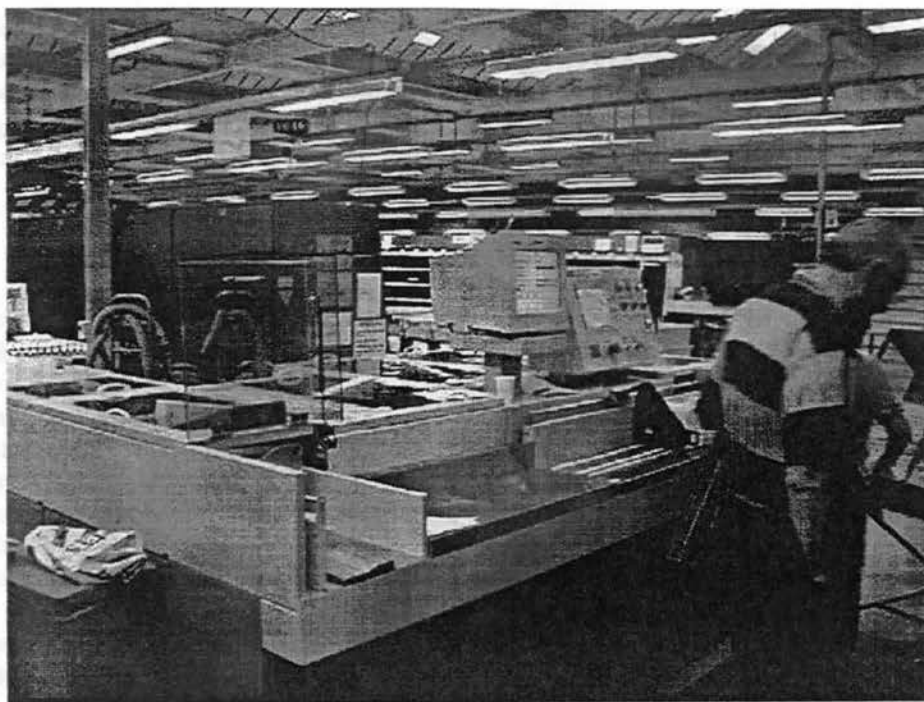
Drygt 1.000 anställda arbetar vid terminalen.

Den maskinella utrustningen består främst av 6 GSM (Siemens) för uppsamlingsortering och finställning av små/C5

man satsat på videokodningsrummen med bl.a. trägolv och en genomtänkt belysning. Men även i direktinlämningen hade

NEC. GSM:arna har 72 staplar och FSM:arna 600 fack (sextio i fem rader

ovanpå varandra på båda sidor av maskinen; se bild!).

Finställningen genomförs mellan 03.00 - 06.00. 725.000 försändelser (i snitt) ska köras igenom på tre timmar. Det är ett tufft program!

Till maskinerna är kopplade 72 videoterminaler. Två av de 72 terminalerna bemannas av en "supervisor", vars uppgift är att hela tiden styra vilket "mode" som de olika videoterminaler ska arbeta i (se vidare nedan!).

Finställningen har delat in Danmark på följande sätt:

1. 200 "ankomstgrupper"
2. Varje ankomstgrupp innehåller 10-15 "produktionsgrupper"
3. Varje produktionsgrupp är indelad i ett antal brevbäringsdistrikt.
4. Brevbäringsdistriktet består av upp till 570 avlämningsställen.

Om vi nu ska försöka oss på att följa ett brev väg från det att det träder in i terminalen tills dess att det ligger i brevbärarväskan i centrala Köpenhamn, så ser det ut ungefär så här.

1. Uppsamling

Precis som sina svenska systrar och bröder så uppsamlings-sorteras brevet i en GSM och läggs ut i någon av de 72 staplarna. På Köbenhavns postcenter så lade man ut 31 riktningar till det egna området och resten av staplarna användes för övriga spridningsområden i landet.

De brev som OCR-läsaren i GSM:en inte klarar av att tolka videokodas. Videokodningen sker både online (som i våra GSM) och offline (som i våra SSM och nya IRM-GSM:n).

I uppsamlings-GSM:en printar man (som hos oss) på en streckkod. Streckkoden innehåller *dels* samma information om terminal, spridningsprogram, osv. som på våra brev. Dessutom innehåller koden en exakt uppgift om vilket avlämningsställe brevet ska till, ett AIN-nummer, som danskarna kallar det. I denna AIN-kod finns uppgifter om vart brevet ska, ändra till vilket brevbäringsdistrikt som ska ha det och i vilken ordning brevbäraren ska dela ut det, även ordningen inne i ett flerfamiljshus finns med i koden.

Dessutom innehåller koden uppgift om eventuell eftersändning. Brevet sorteras i så fall ut i den spridningsriktning dit det ska enligt eftersändningen. Den nya adressen skrivs ut i klartext i nästa steg (se nedan). Eftersändning i maskin börjar tillämpas först nästa år. Till sist så ges brevet en egen identitets (ID) kod. Samtidigt som brevet fysiskt är på väg till spridningsterminalen så levereras ID-koden tillsammans med det AIN-nummer (och den information det innebär) elektroniskt till spridningsterminalen.

I idealfallet hinner man alltså sätta på en komplett kod på brevet i uppsamlingsledet. Om man av någon anledning inte klarar av det så kan kodningen - tack vare offline- och ID-systemen - fortsätta när brevet nått fram till spridningsterminalen och börjat köras i maskinerna där.

2. Spridnings/ankomst-sortering

Den spridningspost som de egna GSM:arna genererar samt de volymer man får från övriga terminaler spridnings- och ankomst-sorteras i en FSM. Spridningsprogrammen anpassas så långt möjligt efter finställningens krav. Eftersom finställningen i sista ledet utförs i en GSM med 72 staplar så vore idealet att varje stapel i uppsamlingen innehöll högst ca 70 brevbäringsdistrikt (några staplar be-

I Danmark...

... har man valt att lägga hela den maskinella finställningen på terminalerna, även kodningen. Man ansåg det ännu för dyrt och långsamt att överföra videobilderna externt - men det är ju en teknikfråga, bredbands- och annan överföringsteknik utvecklas snabbt...

Även om gränserna mellan spridnings-sortering och finställning är flytande så kan man säga att danskarna genomför finställningen i två steg. Teoretiskt kan man i dessa två steg finställa posten till ca 40.000 avlämningsställen.

I Tyskland...

... har tyska Posten nyligen köpt 510 finställningsmaskiner från Siemens. De första maskinerna installeras i månadsskiftet november/december i år och sedan installeras 10 maskiner i veckan med start i januari år 2000. Tyskland har 83 terminaler för sortering av "standardbrev" (= små/C5). Det framgår inte riktigt klart av artikeln i *Post-express* (juni 1999), som är källan till dessa uppgifter, var maskinerna ska placeras, men troligen blir det på sorteringsterminalerna.

Tyska Posten har valt mindre maskiner, GSM med max 21 staplar. Istället kör man igenom posten tre gånger och får på så sätt posten finställd till max ca 8.000 avlämningsställen i varje program.

I Sverige: I-brevsprojektet

1998 genomfördes en förstudie som huvudsakligen undersökte de tekniska förutsättningarna för maskinell finställning och problemen kring detta.

Nytt projekt

I våras startades ett nytt projekt med Elisabeth Sandberg-Kolmodin som projektchef. Det har döpts till *I-brev*, där I:et står för *identitet*.

Tanken är att ta ett större grepp på frågan och inte bara undersöka själva finställningen och effekterna av den. Om man nu - som man gör vid maskinell finställning - bygger upp enorma databaser där varje försändelse, men också varje mottagare, ges en egen unik kod - vilka "mervärden" utöver rena sorteringen kan man få ut av detta? Danskarna snabbar upp och förenklar eftersändningsarbetet - men kanske kan man få ut mer?

Kundvärden

Ett omfattande kartläggnings- och analysarbete startar nu, både för att undersöka vilka "kundvärden" som kan uppnås och hur långt man har kommit i olika länder. "Stjäla goda idéer och vara stolt över det", är ledordet.

I Sverige delar vi som bekant inte ut enbart små/c5-brev. En stor del av försändelserna är av annan typ, som idag rent tekniskt är svåra eller omöjliga att finställa i maskin. Går detta att lösa, och hur? Det kan handla om frågor som maskinteknik (i Australien provar man att samköra stora och små), men också sådana saker som gränssnittet gentemot Logistik. Vi har numera stora volymer *oaddresserad* reklam - ska vi kanske sträva efter att få adresser på reklamen? Etc...

Datalagstiftningen

Sist men inte minst handlar det också om datalagar och regler för den postala marknaden. Om nu Posten bygger upp en databas - ska då konkurrenterna ha tillgång till den? Och vad tycker Datainspektionen? Sverige är än så länge ett av de få länder i världen som har en avreglerad postmarknad, vilket skapar andra förutsättningar än i exempelvis Danmark. Och datalagstiftningen ser olika ut i olika länder. Även de här frågorna ska utredas i det nya projektet.

hövs till reject o.dyl). Då skulle man kunna hoppa över spridnings/ankomstsorteringen och gå direkt på finställningen. Nu når man inte riktigt så långt i uppsamlingen och därför tvingas man att spridnings/ankomstsortera.

3. Finställningen börjar, första omgången

Finställningen genomförs i två steg. Två förutsättningar gäller:

1. Efter spridnings/ankomstsorteringen får varje program innehålla högst 72 brevbäringsdistrikt (i praktiken något färre, eftersom några fack behövs till reject o.dyl).
2. Varje distrikt får innehålla högst 600 avlämningsställen (i praktiken något färre, även här behövs några fack till reject o.dyl).

I första omgången körs all post till de högst ca 70 distrikten genom en FSM. Danskarna har valt en NEC-maskin med 600 fack

Sorteringen går till så, att *alla brev till det första avlämningsstället på samtliga distrikt* sorteras ut i fack 1, alla brev till avlämningsställe nr 2 på samtliga distrikt läggs ut i fack nr 2, osv, osv, tills alla avlämningsställets post sorterats upp i sina respektive fack.

I de fall man inte hunnit med att sätta på en komplett kod på breven i uppsamlings- eller spridningsledet så kompletteras koden genom offline-kodning när breven körs genom FSM:en. På de brev som eftersänts skrivs den nya adressen ut i klarskrift i FSM:en. För säkerhets skull skrivs också distriktets och avlämningsställets nummer ut i klartext.

När samtliga försändelser sorterats töms FSM:en. Här gäller det att hålla ordning på buntarna och packa dem i rätt ordning (1-2-3-osv) inför transporten till andra och sista omgången av finställningen.

4. Finställningen avslutas, andra omgången.

Finställningens andra och avslutande omgång genomförs i en GSM med 72 staplar. Nu gäller det att verkligen hålla reda på buntarna! Först körs bunten med alla "ettor", dvs bunten med försändelser till alla avlämningsställen nr 1 på samtliga distrikt. GSM:en sorterar ut alla försändelser till avlämningsställe nr 1 på distrikt

A i första stapeln, alla försändelser till första avlämningsstället på distrikt B i

Vårt brev skakiga färd genom terminalen är därmed (nästan) slut. Nu återstår bara någon eller några timmar i en brevbärar

väska. Men det är en annan historia....

Jan Åhman

En sista kommentar...

• Det är knappast längre en fråga om maskinell finställning kommer att införas hos oss. Frågan är snarast *när* och *hur*.

• Om det ska bli rationellt med maskinell finställning bör så stora volymer som möjligt i slutfändan köras genom finställningsmaskinerna.

Det innebär - som ett exempel - att den kundsorterade post som idag går förbi maskinerna också den bör in i maskinsystemet.

Det innebär också att videokodningen blir av än större betydelse.

Det projekt som nyligen har startats inom Riksnätet, "All post i maskin", kan också ses ur detta perspektiv.

• Var kommer den maskinella finställningen att utföras? Det mesta talar för att det blir på terminalerna. Här finns redan en stor del av de maskiner som behövs liksom maskinkunskan och servicepersonalen.

• Maskinell finställning innebär än mer nattjobb inom Posten. En del av den sortering/finställning som brevbäraren idag utför på morgon (A-post) och eftermiddagen (B-post) kommer att utföras nattetid.

andra stapeln, osv, osv. När den första bunten är slut matas bunten med alla tvåor in. GSM:en lägger ut alla försändelser till avlämningsställe nr 2 på distrikt A i första stapeln efter försändelserna till avlämningsställe nr 1, osv, osv.

När samtliga buntar körts igenom GSM:en så är finställningen klar. Om man inte blandat ihop buntarna ligger nu distrikt A:s alla försändelser i gångordning i den första stapeln, distrikt B:s alla försändelser i gångordning i stapel nr 2, osv.

Så billigt lever de rika

- och så dyrt lever du!

■ Tidningen ETC gav i våras ut ett temanummer om de rika svenskarna. Man bör betänka att denna lilla grupp trygghetsnarkomaner inte har det så lätt alla gånger. Det är en ängslig tillvaro att försvara alla miljonerna. Tidningen innehöll förutom lugnande medicin också en del praktiska råd, till exempel hur man knyter en sopsäck. Kvarterets sopåkare, som tidningen intervjuat, vittnade om att Östermalmarna inte är så bra på det.

Simulator

I syfte att öka förståelsen för dessa avvikare har tidningen gått vidare och på sin hemsida lagt ut en "inkomstsimulator".

Det går till så att man knappar in sin egen nettolön och sedan väljer en vanlig utgift, t.ex. hyran, och jämför vad den egentligen kostar en själv och vad den kostar några av de rika, bl.a. Olof Stenhammar, kanske mest känd som Stockholms OS-general. Sina pengar har han tjänat på optionsmäkleri.

211.000 i månaden

Olof Stenhammars inkomst efter skatt uppgår enligt ETC till 211.000 kr/mån. Nettolönen (= när skatten dragits) för en normalsorterare i Stockholm bör ligga kring ca 11.000 kr/mån. Om vi antar att hyran för en 2-rums lägenhet uppgår till 2.800 kr/mån så är det förvisso vad både sorteraren och Olof Stenhammar (när han ledsnat på godset ute på Värmdön) nominellt får betala för boendet. Om vi nu istället, bara som ett litet oförargligt räkneexempel, ställer hyran i relation till vars och ens inkomst, får vi litet andra siffror. Om vår käre sorterare skulle betala en lika stor (liten!) del av sin lön i hyra som Olof Stenhammar så skulle

vi komma undan med 145 kr/mån för tvårummaren. Om vi istället vänder på steken och låter Olof Stenhammar betala lika mycket som sorteraren betalar så skulle han få punga ut med 53.709 kr/mån.

Livets nödtorfr

Så här kan man sedan fortsätta och räkna sig igenom vad livets nödtorfr egentligen kostar för oss härnere och dom däruppe. Kanske skulle fler sorterare prenumerera på morgontidningen om den kostade 82 kronor för ett helår (istället för 1.589 kr) och antagligen skulle de rosafärgade nyhetsbladens upplagor rasa om de kostade 30.479 kronor. Säkert skulle det stå fler nya Volvo parkerade utanför terminalerna om de kostade litet drygt 13.000 kronor istället för sådär 250.000. Å andra sidan så blev det väl cykel för Stenhammar & co när de upptäckte att de fick betala 4,8 miljoner för bilen!

Räkna själv

Vi ska inte driva skämtet vidare, utan uppmana till ett besök på tidningen ETC hemsida: www.etc.se. Man kan ju också med hjälp av den lilla fickräknaren se efter vad exempelvis maten kostar: din egen nettolön/211.000*din egen matkostnad så får du fram vad du betalar om du vore Stenhammar. Om du vänder på siffrorna, 211.000/din egen nettolön*din egen matkostnad så ser du vad Stenhammar skulle få betala om han vore du!

Jan Åhman

Pensionsfrågor...

Så här års får de flesta av oss ett pensionsbesked från FSO, *Försäkringsföreningen för det statliga området*. I brevet finns som regel två papper. Det ena innehåller uppgifter om *Kåpan* och det andra redovisar läget för *ITPK-P*. Dessutom fick vi ett pensionsbesked från SPV, *Statens Pensionsverk*, strax före semestrarna med uppgift om vår *ITP-P pension*. Sist men inte minst så har vi väl alla bekymrat grubblat över det röda kuvertet...

Det är mycket att hålla reda på - **Faktuellt** gör ett försök att reder ut några av begreppen.

■ Den pension vi har att vänta oss när det blir så dags, kan i grova drag delas in i minst fyra och i vissa fall fem delar.

1. Allmän pension

Vi har för det första den statliga allmänna pensionen. Hittills har den betalats ut som Folkpension och ATP. Nu har ett nytt system trätt i kraft vilket successivt ersätter folkpension och ATP. I det nya systemet betalas pensionen ut som inkomst/garantipension och premiepension.

2. Tjänstepension - ITP-P

Som anställd i Posten har vi en tjänstepension, ITP-P. I grova drag ger den 10 procent av slutlönen i pension från 65 år och livet ut. Före sommaren fick alla ett försäkringsbrev hemskickat från SPV med uppgift om hur stor ITP-P man kan räkna med (den som varit sjuk länge omfattas av det gamla pensionsavtalet PA 91 och fick därför inget försäkringsbrev i juni).

3. Kåpan

Utöver ITP-P har vi en kompletterande pension. Fram t.o.m. 1995 hette den *Kåpan*. De premier som arbetsgivaren betalat in för *Kåpan* fram t.o.m. 1995 förvaltas av FSO. Värdet redovisas på ett av de försäkringsbesked som nyligen skickats ut. Storleken på *Kåpan* den dag man går i pension är helt beroende av hur mycket arbetsgivaren hann betala in t.o.m. 1995 och hur pengarna sedan förräntar sig hos FSO. För en genomsnittlig Stockhol-

mssorterare ligger värdet idag på ca 650 kr i månaden under de *fem år* (från fyllda 65 år) som *Kåpan* normalt betalas ut.

En del anställda har dessutom betalat in en privat premie till *Kåpan*, *Kåpan Plus*. Även värdet av denna redovisas i så fall på samma försäkringsbesked.

4. ITPK-P

Fr.o.m. 1996 heter den kompletterande pensionen ITPK-P. Arbetsgivaren betalar varje år in en summa som motsvarar 2 procent på lönen till ITPK-P. Utfallet den dag man går i pension beror på flera faktorer. I första hand naturligtvis hur mycket arbetsgivaren betalat in premie, dvs hur stor inkomst man haft, men också hur långt man har kvar till pension sedan inbetalningarna började 1996. Men värdet beror också på hur och var man placerat sin ITPK-P. Till skillnad från *Kåpan* får man själv välja placering för ITPK-P, både vilket bolag man vill anlita och i vilken form man vill spara pengarna. I sista hand avgörs värdet av ITPK-P den dag den betalas ut också av om man valt att återbetalningsskydda och/eller familjeskydda pensionen.

Har man valt att placera sin ITPK-P hos FSO så är den idag värd ca 450 kr/mån (de *fem år* den normalt betalas ut) om man har en vanlig sorterarlön.

5. Privat pensionsförsäkring

har några råd till....

/JÅ

På
Terminalklubbens
hemsida
finns utförlig
information om
våra
pensionsavtal.

Fortsättning från sista sidan:

En dubbelbottnad varning...

Det är en dyster vision som jag målar upp. Poängen med avregleringspolitiken är ju att den leder till en *sämlre* service för folk i allmänhet och till *sämlre* villkor för dem som gör jobbet. Däremot har den hittills varit lönsam för kapitalägarna och deras närmaste män (och några få kvinnor!). Och än så länge rullar den på, i allt högre takt.

Ohållbar i längden

I det längre perspektivet är den dock ohållbar, av det enkla skälet att den drabbar det stora flertalet av människor i världen. De som tjänar på den är väldigt få, och vi andra är väldigt många. Man bör ha också det perspektivet i tankarna i dessa besvärliga tider. Det är här som den fackliga och politiska sammanhållningen inom arbetarrörelsen kommer in i bilden. Det krävs enhet inte bara inom våra svenska led utan också internationellt. I det krig som återspeglar sig i ASG-affären kommer den internationella solidariteten inom arbetarrörelsen återigen att sättas på hårda prov.

Står i vägen

De fackföreningsledare och arbetarpolitiker som står i vägen genom att själva driva på avregleringspolitiken och chauvinistiskt heja fram "sina" kapitalister bör knuffas åt sidan! Annars kommer det ännu en gång att gå riktigt illa!

Och glöm inte de positiva signalerna: UPS-strejken i USA för två år sedan och vår egen bussförarstrejk visar att folk inte bara börjar ledsna på avregleringspolitiken - utan också är beredda att göra något åt den!

Detta är mina tankar. Vad tycker du? Skriv gärna ett inlägg till Faktuellt och klubbens hemsida!

Jan Åhman

På hemsidan finns EU:s postdirektiv utlagt. Där finns också länkar till tidigare artiklar på samma tema!

Normalbrev

Avs: SEKO post
Klubb Terminaler Stockholm
173 00 TOMTEBODA
Adressändring: se nedan!

En dubbelbottnad varning från EU-kommissionen.....

I dessa de yttersta av tider har som bekant även den grundläggande samhällsservicen åter gjorts till en handelsvara. Det kan gälla sjukvård likaväl som kollektivtrafik och energiförsörjning - och snart också postutdelningen. Franska kapitalintressen har köpt tunnelbanan och en stor del av busstrafiken i Stockholm har sålts ut till ett brittiskt bolag. Hur det ska gå med tunnelbanan får vi väl se; klart är i alla fall att uppställningsplatserna för kollektivtrafikens bussar alltmer kommit att likna de bilskrotor som man annars brukar skymta bakom vingliga plank ute i Roslagsskogarna. Så ser upphandlingsspolitikens frukter ut.

Fransmännen och britterna har tagit sitt; så varför inte posten åt tyskarna?! De har ju redan köpt våra terminalbyggnader och är på god väg att lägga under sig paketmarknaden. Enligt den brittiska tidningen *Post-express* den 30 juni ryktas det i branschen om att Deutsche Post tänker lägga ett bud på CityMail. Om ryktena talar sanning (CityMail dementerar) skulle de därigenom skaffa sig ett fotfäste på den svenska marknaden inför den utförsäljning/entreprenadiserad av brevbäringen som Brevs ledning planerar för: "Min vision är att tio procent av utdelningen ska läggas ut på entreprenad eller franchising inom 24 månader", sade Alerfeldt i februari i år.

Den svenska postmarknaden är den mest avreglerade i Europa. EU:s direktiv om posttjänster ger medlemsländerna rätt att åtminstone fram till och med år 2002 upprätthålla nationella monopol på distribution av normalbrev och andra grundläggande tjänster, för att därigenom finansiera en samhällsomfattande posttjänst. Bl.a. Tyskland, Storbritannien och Frankrike utnyttjar denna möjlighet - samtidigt som de dammsuger marknaden på bolag i andra länder.

EU:s politik är på detta liksom på andra

områden av dubbel natur.

Å ena sidan har EU:s postdirektiv lagt fast att medlemsländerna är skyldiga att upprätthålla en samhällsomfattande posttjänst med vissa minimikrav; denna får finansieras med monopol och/eller en kompensationsfond.

Å andra sidan säger man öppet att postmarknaden ska avregleras ytterligare och att detta ska ske senast den 1 januari år 2003. Meningen var att man senast vid kommande årsskifte skulle ha beslutat om hur denna "liberalisering" (man kallar det så) skulle se ut. I och med att EU-kommissionen sparkades har arbetet försenats.

Redaktören tar sista ordet

Samtidigt reagerar kommissionens talesmän i postala frågor på den aggressiva uppköpspolitik som de ledande europeiska postföretagen bedriver.

Man ifrågasätter om inte exempelvis Deutsche Post finansierar sina uppköp med pengar som man tjänat tack vare det inhemska postmonopolet. "Jag skulle inte bli förvånad om Kommissionen tvingas ompröva deras monopol", säger Hubert Ungerer, chef för den postala enheten inom Kommissionens konkurrensavdelning, citerad i *Postal express*. "Shoppingfesten reser frågetecken", säger han i samma artikel och varnar för att det "postala landskapet" förändras så snabbt att marknaderna kan komma att öppnas utan föregående lagstiftning. Han uppmanar postföretagen att själva arbeta för en liberalisering av marknaden så att de därigenom

har fria händer att fullfölja sina affärsstrategier utan att behöva bekymra sig för antitrustlagstiftningen. "Det skulle inte förvåna mig", avsluta Ungerer, "om företagen själva kommer att begära en snabbare avreglering".

För att ytterligare komplicera bilden bör man också känna till att de ännu större USA-baserade post- och paketföretagen naturligtvis ligger på EU med krav om en fullständig avreglering. De vill ha fritt tillträde till den europeiska marknaden.

Hur ser då framtiden ut? En gissning kan se ut så här.

Den nya EU-kommissionen lägger (ett år försenat eller så) fram ett förslag till revidering av postdirektivet.

Å ena sidan föreslår man servicekrav som (i princip!) alla medlemsländer ska leva upp till. De blir mer långtgående och detaljerade än de krav som finns idag, men knappast på den nivå som Sverige och några andra länder redan tillgodoser.

Å andra sidan förbjuds de postala monopolerna och marknaden släpps fri och dansen kring guldkalven kan börja på allvar. I praktiken innebär det i länder som Sverige att staten blir tvungen att upphandla den service som EU-direktivet förutsäger och - i alla fall till en början - kanske något mer. Svenska Posten får vara med och slåss på samma villkor som CityMail, Deutsche Post, US Post och de andra bolag som kan tänkas vara intresserade. Jag tror - befarar! - att det i mycket kommer att likna de upphandlingar som tillämpas inom kollektivtrafiken.

Och vi på terminalerna kan inte känna oss säkra: det finns ingenting som säger att man inte kan tänkas lägga ut dem på entreprenad. Tvärtom så skulle det på många sätt vara enklare än att sälja ut ett brevbäringskontor.

Fortsättning på föregående sida!